

Évközi 22. vasárnap

Mt 16,21-27

Emberi módon gondolkodol

Sokan követték Jézust a kenyérszaporításig, de kevesen a Golgotáig. Jézus gyógyításai, az Isten nevében tett könyörületes gesztusai, növekvő népszerűsége, szellemes visszavágása a kor legműveltebb vallási vezetőiben, a farizeusokban azt a képzetet keltették, hogy egy nagyhatalmú vallási népvezér van születőben. Ezt a népvezért akkor Messiásnak, pontosabban Királyi Messiásnak nevezték. Nem véletlen, hogy korábban a zélőták is puhatalóztak, hogy ők milyen támogatásra számíthatnak Jézus jövendő országában, ha átveszi a hatalmat.

A tanítványokat hideg zuhanyként érte a kijelentés, hogy majd megölök az Emberfiát (21. v.). Feltehetően a mondat többi részére oda sem figyeltek, így Péter sem. A történetben Máté arra utal, hogy ez és ehhez hasonló kijelentések nemcsak egyszer hangzottak el, hanem többször is (21. v.). Vagyis amit itt olvashatunk, jószerével nem egyetlen mondás írásos változata, hanem ezen figyelmeztetéssorozat összegzése csupán. Világosan látszik Máté evangéliumában, hogy az Isten terve és az emberek terve gyökeresen eltér egymástól. Az eltérés oka, hogy mind a messiási eszméről, mind az Isten országáról, mind pedig az üdvösségről és a szabadítás elközpéléseiről másként gondolkodtak az emberek, Jézus tanítványai, valamint a szóvivőként fellépő Péter is. Jézus kijelentését tragikus butaságnak, meggondolatlan lépéseknek tartják, aminek bekövetkeztét meg kell akadályozni. Jézus tanítványainak a reakciója jóindulatból és a Mesterük iránt érzett féltésből fakad.

Péter aggódó ellenkezésére Jézus szokatlanul és váratlanul agresszíven reagál. Pétert sátánnak nevezi, mert emberi módon (23. v.), nem pedig Isten tervei szerint gondolkodik. Ez a történet fordulópontja, az összecsapás csúcsa. Jézus a vele kapcsolatos isteni tervek nyilvánosságra hozatala után új szempontból hívja fel a figyelmet a követésére. Önmegtagadásra szólít, olyan értékre, amely az életet gazdagítja. Ennek ellentéte pedig az élet fokozatos elvesztéséhez vezető út és életforma. A Péter-Jézus összecsapás középpontjában ugyanis az életér való aggódás áll. Erre a félig kimondott aggodalomra válaszol Jézus, az élet megmentésének és elvesztésé-

nek dilemmáját egészen új szempontból világítva meg az önmegtagadással (25. v.). Jézus számára a világba való lét alkalom lelkünk tökéletesítésére, és ehhez hozzátarozik a gonoszság elleni harc, küzdelem a démoni világ ellen, a bűn és saját bűnös hajlamaink ellen. Jézus és nyomában a kereszténység létének alapja ez a küzdelem, amelynek során születik meg az igaz keresztény ember. Nem az eleve lemondásról, a világ elhagyásáról van itt szó. Nem a szenvedés kereséséről, a bűnös világ megvetéséről, hanem a gonoszság elleni küzdelemnek a folytatásáról, a szenvedések és az élet árán is. Ez a küzdelem teszi az ember lelkét értékessé. Jézus retorikus felkiáltása: „Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért?” (26. v.). Ez a mondat az adott helyzetben érthetetlen pusztába kiáltott szó volt. A szenvedéstörténetből tudjuk meg, Péter is ment a maga útján, a főpap udvarán megtagadta Mesterét, hogy mentse a saját életét. Talán a felismerése ezután következett be. Ne feledjük, a többi apostol eltűnik a szenvedéstörténetből a Getszemáni-kerttől kezdve. Ami azt jelenti, Jézus felhívása itt ebben a jelenetben még a legbensőbb tanítványi körben is süket fülekre talált. Az önmegtagadás helyett a tanítványi kör a szenvedő Messiás elköpzelést elvi leg elutasította, és a szenvedő Krisztust a legsötétebb órában megtagadta.

Az egyház és a lelkiség történetében ebből a kijelentésből kiindulva örököslétkiismeret-furdalást és erősen sulykolt kollektív bűntudatot prédkáltak a reformáció előtt és után a keresztény templomokban. A II. Vatikáni Zsinat után pedig az ún. örööm-keresztények elbagatellizálják ennek a konfliktusnak a jelentőségét. Jézus nem hozsannázott és allelujázott a keresztfán, hanem szenvedett és fájdalmában üvöltött. A szenvedés felajánlása az ellensége mért minden keresztény lelke fejlődésnek a csúcsa és kulcskérdése. Az önmegtagadás megértése a lélek mélyén a keresztény bátorág megszületésének nagy pillanata. Ismerjük el, nem minden egyházi adófizető, sőt még a felszentelt papok és a fogadalmat tett szerzesek közül sem jutnak el mindannyian idáig. Ez azt jelenti, nem mindenki képes Isten tervei szerint gondolkodni.

Az értetlenkedő Péter imája

Köszönöm, Uram, hogy te vagy Krisztus, az élő Isten Fia, az Üdvözítő, aki új életet ajándékozol mindannyiunknak.

Uram, sokszor nem értem terveidet, célaidat, eszközeidet vagy az eseményeket, amelyek megtörténnek veled, velem, velünk, körülöttünk. De tudom, hogy a te útjaid nem a mi útjaink. Küldd el a Szentlelket, hogy általa megérthessük, megérezhessük a kereszt titkát, üdvösségre és új életre szüлő tervezet, és hogy a Lélek bölcsessége által felismerhessük életünkben tőled kapott keresztkötést, amelyet az ő erejével akarunk hordozni. Add, hogy megláthassuk, megpróbáltatásaink növekedésünkre szolgálnak, és így örvendezhessünk a belőük fakadó gyümölcsöknek. Amen.